

DE HOLLANDSCHE MEESTERS

in de National Gallery te Londen.

DOOR

MAX ROOSES.

JAN VERMEER VAN DELFT.

HET VROUWTJE BIJ HET KLAVIER.

De geschiedenis der Hollandsche meesters is over het algemeen weergaloos onbeduidend; de menschen, die wij nu zoo bewonderen, van wie wij met angstige zorg het minste spoor opzoeken en met blijde gretigheid het geringste bericht aantekenen, leefden een paar honderd jaar geleden in een wereld, beschaafd als de onze, te midden eener burgerij, die hun werken kocht of ze besprak; zij verkeerden met mannen der pen, die over allerlei dingen: godgeleerdheid en wetenschap, politiek en geschiedenis schreven, die in proza en verzen uitdrukten, wat zij dachten of voelden, die zelfs over kunst en kunstenaars handelden, maar die ons nagenoeg zonder eenig lezens- of wetenswaardig bericht lieten over tijdgenooten, die later voor heel de wereld de groote scheppende geesten des lands, de glorierijkste vertegenwoordigers van hunnen stam waren. Indien wij die uitgelezenen van ons volk moesten leeren kennen uit de boeken, dan zouden zij ons voorkomen als de meest gewone der stervelingen, leidende een leven zonder meldenswaardige voorvallen, zonder glans, zonder kleur, zonder iets, dat hen doet verschillen van den kruidenier of den schoenmaker uit hunne buurt. Zij werden geboren, huwden, stierven, verkochten veel of weinig, dit is al wat wij er van te weten komen, als er ons nog zooveel van verhaald wordt: juist wat men noodig zou geacht hebben ons te melden van een slager of een meubelmaker, indien men behoefte hadde gevoeld ook over deze te schrijven.

En toch, het bewijs ligt bereids in dit schrijven, bekommerde men zich om hen en om wat zij voortbrachten; men voelde en begreep, dat deze hanteerders van het penseel, die zich verdiepten in het bestudeeren der werking van een lichtstraal, die gelukkig waren in het aanschouwen en weergeven van een rijken toon en een zeldzame tint, in het bespieden eener uitdrukking op het gelaat of eener houding of beweging van lijf en leden, menschen waren met hooger gaven en edeler bemoeiingen. Men voelde het, men zegde het, maar men waagde zich niet aan het ontleden dier gaven, aan het verklaren, waardoor en waarom zij werden en waren, wat zij geweest zijn. Zoo staan wij